

Informacje dla rodziców i nauczycieli, 2022/23

Tutoring Rodzinny

Wprowadzenie

Tutoring Rodzinny jest jednym z aspektów, który wyróżnia nasze przedszkole i szkoły na tle innych. Respektując i wspierając rodziców w ich roli pierwszych i najważniejszych wychowawców dzieci, tutorzy rodzinni realizują ustalone wspólnie z rodzicami cele wychowawcze. Ustalone cele realizowane są zarówno w domu jak i w przedszkolu/szkole. Poniższy dokument zawiera opis funkcjonowania tutoringu w naszych placówkach.

Fundamenty Tutoringu Rodzinnego

Czym jest Tutoring Rodzinny i jakie są jego cele?

Forma współpracy tutora (opiekuna) z rodzicami, mająca na celu pomoc w wychowaniu dziecka. Tutor, korzystając z zasobów własnych, rodziny oraz środowiska szkolnego, prowadzi cykl spotkań z rodzicami, obserwację, rozmowy z uczniem oraz wywiad z wychowawcą i nauczycielami, aby ustalić **osobisty plan edukacyjny [OPE]**, prowadzący do harmonijnego rozwoju wszystkich aspektów człowieczeństwa u podopiecznego: ciała i duszy, rozumu i woli, emocji i relacji społecznych; aby był wolny i szczęśliwy.

Rodzice

Naturalni lub prawni opiekunowie dziecka. W proces Tutoringu Rodzinnego włączeni są oboje rodzice. W szczególnych przypadkach, po uzgodnieniu z dyrekcją i mentorem, w procesie tym może uczestniczyć tylko jedno z rodziców, ale stanowi to wyjątek od generalnej zasady.

Tutor

Wyznaczona przez dyrekcję szkoły (z konsultacją mentora) osoba realizująca Tutoring Rodzinny w odniesieniu do konkretnej rodziny. Tutorem może być nauczyciel lub, w szczególnych okolicznościach, inny członek kadry szkoły, który ukończył kurs tutoringu oraz przeszedł odpowiedni egzamin.

- liczbę podopiecznych/rodzin determinuje zakres obowiązków tutora
- w przedszkolu i klasach 0-3 decyzję o wyznaczeniu tutora dla rodziny podejmuje dyrekcja w oparciu o opinię mentora TR
- w klasach 4-8 dyrekcja bierze pod uwagę także opinię ucznia wyrażoną w ankiecie wyboru tutora, jeżeli jest to możliwe.

Co robi tutor?

- spotyka się i kontaktuje z uczniem
- spotyka się i kontaktuje z rodzicami
- zbiera informacje o uczniu (np. oceny, uwagi, szczególne uzdolnienia i osiągnięcia)
- formułuje OPE (Osobisty Plan Edukacyjny) wspólnie z rodzicami

-
- przekazuje kadrze elementy OPE, których znajomość jest im potrzebna do jego realizacji
 - prowadzi ewaluację OPE i wprowadza ewentualne zmiany
 - bierze udział w PFT

Czego nie robi tutor?

- nie polega tylko na sobie i swoich zasobach - korzysta ze wsparcia dostępnych fachowców w danych dziedzinach: nauczycieli przedmiotowych, psychologa, wychowawcy, terapeutów itp.
- nie prowadzi terapii,
- nie prowadzi kierownictwa duchowego,
- nie wchodzi w kolizję z kompetencjami dyrekcji, nauczycieli i wychowawców - działa w porozumieniu z nimi.

Pozycja tutora w przedszkolu/szkole

Tutor jest odpowiedzialny za decyzje dotyczące indywidualnego ucznia. Podejmuje je w oparciu o OPE ustalone z rodzicami. Szczególnie ważne decyzje podejmuje we współpracy z mentorem.

Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele i kadra administracyjna wspierają tutora w realizacji tych decyzji akceptując je i mając świadomość profesjonalizmu i nabytej formacji tutora oraz tego, że to on ma najlepszą znajomość ucznia, jego sytuacji i rodziny.

Tutor nie ma jednak powyższych kompetencji w sprawach, które dotyczą grup uczniów, działania szkoły, innych pracowników itp. **Jest szefem projektu pt. "Uczeń", ale nie projektu pt. "Klasa" lub "Szkoła".**

Mentor

Mentor jest wyznaczoną przez dyrekcję osobą koordynującą proces Tutoringu Rodzinnego w placówce, wspierającą tutorów, organizującą dla nich szkolenia oraz dbającą o odpowiednio wysoki poziom tutoringów. Obecnie w placówkach Fundacji Sternik działają następujący mentorzy:

- Przedszkole Horyzonty: Magdalena Trepieńska
- Szkoła Horyzonty: Anna Michalak, Iga Niemczyk
- Szkoła Skrzydła: Marcin Legeżyński

Spotkanie z rodzicami

Spotkanie tutora z rodzicami organizowane jest jeden raz w każdym trymestrze. Podczas spotkania omawia się postępy ucznia, analizuje obserwacje poczynione przez rodziców i tutora oraz wyznacza cele wychowawcze i edukacyjne na następny okres. Spotkania odbywają się najczęściej w szkole, choć w uzasadnionych przypadkach mogą się one również odbywać w domu rodziny lub innym dogodnym miejscu. Wszyscy rodzice są zobowiązani do udziału w spotkaniach i współpracy z tutorem. . Większość rodzin docenia wagę Tutoringu i chętnie bierze w nich udział. Jednak w razie 3 bezskutecznych prób umówienia się z rodzicami na spotkanie przy użyciu różnych form komunikacji, Tutor ma obowiązek poinformować o tym fakcie mentora, który udzieli wtedy niezbędnego wsparcia. W skrajnych przypadkach może to być powodem wypowiedzenia umowy o naukę, co pozostaje w gestii dyrektora.

Czas spotkania nie powinien przekraczać 45 minut dla jednego podopiecznego, lub 60 minut dla więcej niż jednego podopiecznego. Spotkania mogą na życzenie rodziców odbywać się online, ale tutorzy zachęcają do kontaktu osobistego.

O spotkanie proszą rodzice, a rolą tutora jest ewentualne przypomnienie w razie braku kontaktu. Oczywiście tutorom zależy na spotkaniach z rodzicami, którzy, jako pierwsi wychowawcy swych dzieci, troszczą się o terminowe odbywanie wszystkich spotkań.

Podopieczny

Uczeń szkoły lub przedszkola, którego wszechstronny rozwój jest celem współpracy rodziców i tutora. W przypadku rodzin wielodzietnych, najczęściej wyznaczany jest jeden tutor dla wszystkich dzieci danej rodziny chyba, że istnieją ważne przesłanki by wyznaczyć różnych tutorów dla dzieci tej samej rodziny. Może być to, na przykład, znaczna różnica wieku między dziećmi, brak możliwości współpracy tutora z jednym z dzieci z powodu nieprowadzenia z nim żadnych lekcji itp. W klasach 4-8 uczniowie mają możliwość zaproponowania dyrekcji wyboru konkretnego tutora dla siebie, przy czym jest to zawsze jedynie sugestia, którą dyrekcja stara się wziąć pod uwagę.

Spotkanie z uczniem

Jednym z ważnych celów spotkania jest budowanie i podtrzymywanie znakomitej relacji osobistej tutora z podopiecznym. Jest ona niezbędnym warunkiem jakichkolwiek działań wychowawczych tutora. Poza tym podczas spotkań podopieczny może podzielić się z tutorem swoimi sukcesami i problemami, zadać pytania na nurtujące go tematy, poprosić o pomoc w konkretnej sprawie itp. Tutor wykorzystuje czas na spotkaniach do zaangażowania podopiecznego w działania zmierzające do realizacji aktualnego OPE.

Spotkania z podopiecznym powinny odbywać się nie rzadziej niż:

- 1 raz na tydzień w klasach 7-8,
- 1 raz na 2 tygodnie w klasach 0-6,
- w przedszkolu podczas codziennych zajęć.

Spotkania nie mają charakteru formalnego i mogą odbywać się w czasie przerw, posiłków, itp. Dokładną częstotliwość i czas trwania spotkań reguluje tutor. W miarę możliwości spotkania odbywają się poza czasem lekcji, ale jeśli to konieczne, tutor może poprosić ucznia o opuszczenie lekcji po wcześniejszym uzgodnieniu tego z danym nauczycielem. Pozostali członkowie kadry rozumieją wagę spotkań tutorskich i wiedzą, że sprawy omawiane na nich są zaliczane do priorytetowych.

Osobisty Plan Edukacyjny (OPE)

Ustalone wspólnie przez rodziców i tutora cele wychowawcze na najbliższy trymestr. Zależnie od specyfiki tych celów, są one realizowane w domu i/lub w szkole, powinny być wzajemnie skoordynowane i zbieżne. Za realizację OPE są odpowiedzialni zarówno rodzice, jak i tutor. Cele ujęte w OPE powinny spełniać standard SMART, czyli być skonkretyzowane, mierzalne, ambitne/istotne, realne i określone w czasie.

Tutor, w porozumieniu z rodzicami, może podjąć decyzję o podzieleniu się niektórymi elementami OPE z innymi członkami kadry, jeśli ich wiedza na ten temat jest niezbędna do jego realizacji. Może się to odbyć np. podczas WIT (Wymiany Informacji Tutoringowej) lub indywidualnej rozmowy. Tutor dba, aby takie rozmowy nie nosiły znamion plotkowania lub "obgadywania" i przebiegały z zachowaniem poufności. Sposób informowania kadry o ważnych dla niej elementach OPE ustala mentor w każdej placówce.

Wymiana informacji tutoringowych (WIT)

Proces mający na celu zebranie i przekazanie tutorowi wszelkich istotnych obserwacji i opinii kadry szkoły na temat Podopiecznego. WIT może polegać na bezpośredniej rozmowie członka kadry z tutorem lub zorganizowanej sesji na spotkaniu Zespołu Nauczycieli (Rady Pedagogicznej). W roku szkolnym 2022/23 30 minut każdej sesji ZN (RP) jest poświęcone wymianie Informacji tutorskich. Tutor powinien przekazać dyrekcji zamiar przeprowadzenia WIT dla konkretnego podopiecznego co najmniej 2 dni przed terminem sesji, aby dać kadrze należyty czas na przygotowanie informacji. WIT obejmuje informacje na temat funkcjonowania podopiecznego na lekcjach, w świetlicy, podczas rekreacji, zajęć pozalekcyjnych lub anegdoty na jego temat. Informacje wyjątkowo poufne powinny być przekazywane tutorowi wyłącznie podczas osobistej rozmowy.

Badanie Zasobów

Każdy tutor powinien posiadać bieżącą orientację w dostępnych zasobach rodziny, szkoły, podopiecznego oraz swoich własnych. Zasoby to instrumenty, które mogą być wykorzystane podczas formułowania OPE. Przykładem zasobu może być konkretna, unikalna umiejętność tutora, posiadana przez rodziców literatury na dany temat, obecność rodzeństwa podopiecznego, organizowane przez szkołę warsztaty lub wykłady, klub pozaszkolny, drużyna harcerska, sprzęt sportowy, biblioteka szkolna itp. Wstępne badanie zasobów tutor przeprowadza na początku roku szkolnego i aktualizuje je w jego trakcie.

Proces Tutoringu Rodzinnego

Pierwszy kontakt tutora z rodzicami

Bezpośrednio po swojej nominacji na tutora rodzinnego, w pierwszych dniach września powinien on przekazać rodzicom list powitalny. W liście tym powinny się znaleźć informacje na temat nominacji na tutora oraz zaproszenie do umówienia się na pierwsze spotkanie z rodzicami. List powitalny powinien być wysłany do rodziców niezależnie od tego, czy rodzina ma nowego tutora, czy też kontynuuje współpracę z tym samym tutorem.

Pierwszy kontakt tutora z podopiecznym

Do czasu pierwszego spotkania z rodzicami tutor powinien co najmniej jeden raz porozmawiać z podopiecznym. Podczas spotkania tutor rozpoczyna budowanie relacji z podopiecznym. Nie jest konieczne nadawanie pierwszej rozmowie formy oficjalnej - zamiast planować ją w pokoju spotkań, tutor może wykorzystać do tego celu boisko lub inne, odpowiednie miejsce.

Pierwsze i kolejne spotkania z rodzicami

Podczas pierwszego spotkania z rodzicami tutor nie posiada jeszcze zwykle zbyt wielu informacji na temat nowego podopiecznego. Jego celem jest więc przede wszystkim zapoznanie się z rodzicami i wyznaczenie pierwszego OPE głównie na podstawie informacji od nich. Tutor powinien też przed spotkaniem, jeśli to możliwe, przeprowadzić wywiad z poprzednim tutorem, przeanalizować ewentualną opinię PPP, dotychczasowe osiągnięcia ucznia oraz potencjalne wyzwania stojące przed nim w rozpoczynającym się roku szkolnym, aby uwzględnić te elementy w swojej propozycji celów OPE.

Na pierwszym spotkaniu tutor powinien uzyskać m. in. takie informacje, jak:

- ulubione hobby, sport, pasje podopiecznego,
- ewentualne choroby i szczególne uwarunkowania,
- daty jego urodzin i imienin,
- imiona rodzeństwa,
- talenty,
- zwierzęta domowe,
- udział w zajęciach pozaszkolnych,

-
- sposoby spędzania wakacji i czasu wolnego przez rodzinę,
 - obowiązki domowe.

Naturalnie struktura pierwszego spotkania nie obejmuje analizy realizacji ostatniego OPE. Analiza stanowi jednak niezbędny element wszystkich następnych spotkań i musi być przygotowana przez rodziców i tutora. Elementy kolejnych spotkań to:

- swobodna wypowiedź rodziców na temat podopiecznego,
- prezentacja obserwacji, opinii i anegdot przez tutora,
- podsumowanie realizacji ostatniego OPE przez rodziców i tutora,
- propozycja OPE rodziców,
- propozycja OPE tutora,
- ustalenie wspólnego OPE,
- ustalenie dalszych form kontaktu i sposobu ewaluacji OPE.

Czas spotkania nie powinien przekraczać **45 minut dla jednego Podopiecznego, lub 60 minut dla więcej niż jednego** Podopiecznego. W jego trakcie ustalany jest również wstępny termin następnego spotkania z rodzicami.

Podsumowanie Spotkania z Rodzicami

Po każdym spotkaniu z rodzicami tutor ma obowiązek w ciągu 7 dni przesłać rodzicom w formie mailowej podsumowanie ustalonego wspólnie OPE wraz z linkiem do ankiety tutoringowej. Link jest udostępniany tutorom na początku roku szkolnego przez mentora w protokole zespołu nauczycieli (rady pedagogicznej).

Etap po spotkaniu z rodzicami

Po spotkaniu tutor wprowadza w życie postanowienia OPE. Jeśli obejmują one modyfikacje sposobu pracy z podopiecznym przez innych nauczycieli, tutor informuje o nich kadrę na najbliższej sesji WIT w ramach ZN (RP). Dyrekcja odnotowuje te informacje w protokole. Jeśli ustalenia OPE dotyczą kwestii poufnych, a powinny być zakomunikowane niektórym nauczycielom, tutor informuje te osoby ustnie w dyskretny sposób. Tutor zawsze musi wcześniej upewnić się podczas spotkania z rodzicami, że nie mają oni nic przeciwko temu. Tutor na bieżąco weryfikuje efektywność ustalonego OPE i w razie potrzeby informuje rodziców o postępach lub problemach. Jeśli to konieczne, tutor może przedyskutować z rodzicami możliwość modyfikacji aktualnego OPE przed kolejnym spotkaniem.

Po spotkaniu tutor wprowadza do arkusza tutoringowego informację o dacie odbytego spotkania. Link do arkusza jest udostępniany przez mentora na początku roku szkolnego.

Kolejne spotkania z podopiecznym

Bezwarunkowo należy pamiętać, że wszystkie spotkania tutora z podopiecznym muszą się odbywać w miejscu dostępnym dla osób trzecich. Jeśli spotkanie odbywa się w jednej z sal lekcyjnych lub pokoju spotkań, należy wybierać pomieszczenia z przeszklonymi drzwiami. W razie potrzeby spotkania mogą odbywać się zdalnie, ale tutorzy zachęcają do spotkań osobistych.

Tematy rozmów na spotkaniu z podopiecznym powinny być związane z realizacją ustalonego z rodzicami OPE. Podczas spotkań z podopiecznymi ze starszych klas tutor wprowadza do tematyki rozmów elementy tutoringu akademickiego. Może on obejmować techniki uczenia się, pomoc w planowaniu czasu itp. Szczegółowy program tych aspektów rozmów proponuje na początku roku szkolnego mentor.

Tematy omawiane na spotkaniach są całkowicie poufne i tutor może je omawiać z innymi osobami tylko za zgodą podopiecznego. Wyjątkiem od tej zasady mogą być jedynie sytuacje, gdy tutor, na podstawie rozmowy z podopiecznym, nabiera uzasadnionych obaw o bezpieczeństwo podopiecznego lub innych osób. W razie potrzeby podzielenia się informacjami ze spotkaniem z rodzicami, tutor powinien zawsze najpierw starać się przekonać podopiecznego, by sam przekazał te informacje rodzicom. Działanie takie jest warunkiem zbudowania niezbędnej relacji przyjaźni i zaufania z podopiecznym.

Przygotowanie do kolejnego spotkania z rodzicami

W ostatnim tygodniu trymestru tutor powinien otrzymać od rodziców prośbę o umówienie kolejnego spotkania z propozycją terminu wraz z sugestiami OPE lub tematów do rozmowy. W razie jego braku kontaktuje się z rodzicami prosząc jednocześnie o przygotowanie propozycji OPE/ tematów do rozmowy, które mogą zostać omówione podczas spotkania lub przesłane do tutora wcześniej. W ramach przygotowania do spotkania tutor:

- wyznacza termin WIT'a,
- analizuje wszystkie swoje obserwacje podopiecznego,
- analizuje efekty swoich spotkań z podopiecznym,

-
- analizuje bieżące oceny podopiecznego, uwagi i pochwały z zachowania oraz frekwencję,
 - analizuje zapisy dotyczące spożywania posiłków przez podopiecznego,
 - sporządza swoją propozycję OPE na karcie spotkania z rodzicami,
 - rezerwuje pokój spotkań,
 - przygotowuje pokój spotkań (woda, szklanki, kartki papieru i długopisy),
 - wprowadza datę umówionego spotkania do arkusza tutoringu.

Program Formacji Tutorów

Tutorzy otrzymują okazję doskonalenia swojego warsztatu, wsparcia oraz formacji osobistej w ramach programu formacji tutorów (PFT). Udział w programie jest obowiązkowy dla wszystkich tutorów. Szczegółowy plan PFT prezentuje mentor na początku roku szkolnego.

PFT może obejmować:

- rozmowy z mentorem,
- rozmowy i spotkania z innymi tutorami,
- udział w warsztatach i wykładach,
- rozmowy z kapłanem szkolnym.

W roku szkolnym 2022/23 PFT będzie obejmował 3 wspólne spotkania dla tutorów wszystkich placówek. Terminy i miejsce tych spotkań zostaną określone we wspólnym kalendarzu placówek.

Wykaz skrótów:

TR - Tutoring Rodzinny

OPE - Osobisty Plan Edukacyjny

PFT - Program Formacji Tutorów

WIT - Wymiana Informacji Tutoringowych

SMART - akronim od Sprecyzowany (konkretny), Mierzalny, Ambitny, ale osiągalny, Realistyczny, Terminowy, czyli określony w czasie

PPP - Pomoc Psychologiczno-Pedagogiczna

ZN - Zespół Nauczycieli

RP - Rada Pedagogiczna

Załączniki

Zestawienie głównych zadań Tutora:

Obszar	Zadanie	Częstotliwość
Kontakty z rodzicami	Prowadzenie własnego kalendarza spotkań	na bieżąco
	Umawianie spotkań tutorskich	1/trymestr
	Wysyłanie maili z zaproszeniami na spotkanie i prośbą o wcześniejsze przygotowanie tematów	na bieżąco
	Wysyłanie podsumowania spotkań z linkiem do ankiety	na bieżąco
Bieżące zadania administracyjne		
	Prowadzenie "kartoteki" podopiecznych	na bieżąco
	Zbieranie kopii świadectw trymestralnych	1/trymestr
	Monitorowanie OPE	na bieżąco
	Zbieranie informacji bieżących od nauczycieli	na bieżąco
	Przygotowanie WIT-a na ZN	1/tydzień
	Znajomość indywidualnych zaleceń PPP	na bieżąco
Wpisywanie ustaleń OPE do dziennika, komunikowanie nauczycielom	na bieżąco	
Praca wychowawcza z uczniami		
	Rozmowy z podopiecznymi	1/tydzień w klasach 7-8
		1/2 tydzień w klasach 0-6
	Obserwowanie na przerwach, obiadach itp.	na bieżąco

Arkusz pomiaru Zasobów Tutora (do użycia na początku roku szkolnego):

Pomiar zasobów Tutora

Zasób	1	2	3	4	5
Ma listę 10 książek do polecenia rodzicom podopiecznego					
Ma listę 10 filmów/ portali do polecenia rodzicom podopiecznego					
Ma listę 10 hobby dla grupy wiekowej podopiecznego					
Posiada podstawową wiedzę psych-ped. na temat grupy wiekowej					
Zna model edukacyjny placówki (upubliczniony na www)					
Potrafi podać dobre praktyki innych rodzin (anonimowo)					
Jest dyspozycyjny dla Rodziców (grafik)					
Wie gdzie szukać wsparcia w sytuacjach kryzysowych					
Zna doktrynę Kościoła Katolickiego					
Ma pasje i zainteresowania					
Ma przyjaciół					
Ma notatki z poprzednich tutoriali					
Ma listę 10 książek (zabawek) dla swoich podopiecznych					
Ma dostęp do ocen podopiecznych					
Zna zajęcia dodatkowe do wyboru w szkole					
Zna zajęcia pozalekcyjne do wyboru w szkole					